

فصل ۳

ضرب و تقسیم



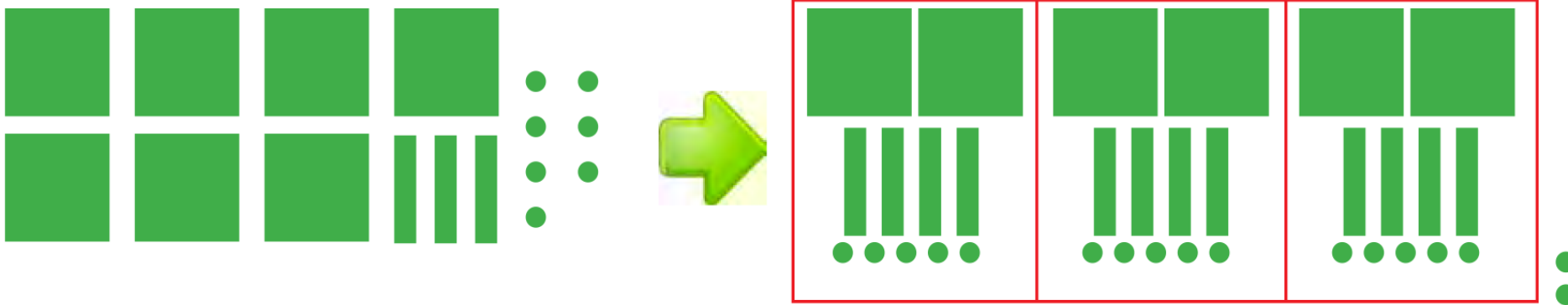
در هنگام خرید و فروش از چهار عمل اصلی جمع، تفریق، ضرب و تقسیم استفاده می‌کنیم. وقتی با پدر و مادر خود به خرید می‌روید، دقت کنید که از کدام عمل‌ها برای محاسبه‌ی قیمت کالاها و پرداخت آن به فروشندگان استفاده می‌کنید.

ریاضی چهارم

فصل سوم - ضرب و تقسیم  
درس پنجم - تقسیم بر عددهای یک رقمی

سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳

برای جشن ولادت پیامبر(ص)، ۷۳۷ شاخه گل داریم و می‌خواهیم بین ۳ مدرسه تقسیم کنیم. به هر مدرسه چند شاخه گل می‌رسد؟



شکل بالا را کامل کنید.

اگر ۷ صدتایی را بر ۳ تقسیم کنیم، چند ۱۰۰ تایی به هر مدرسه می‌رسد؟ **۲ تا صدتایی**

چند تا باقی می‌ماند؟ **یک صدتایی**

یک صدتایی و سه ده تایی، ۱۳ ده تایی می‌شود. اگر آن را به ۳ تقسیم کنیم، چند تا می‌شود؟

**۴ تا ده تایی**

چند تا باقی می‌ماند؟ **یک ده تایی**

یک ده تایی و ۷ یکی روی هم ۱۷ می‌شود. اگر آن را به ۳ تقسیم کنیم، به هر کدام چندتا می‌رسد؟ **۵ تا** چند تا باقی می‌ماند؟ **۲ تا**

– آیا این تعداد باقی مانده را می‌توان بین ۳ مدرسه تقسیم کرد؟ **خیر**

$$\begin{array}{r} 737 \quad | \quad 3 \\ -600 \\ \hline 137 \\ -120 \\ \hline 17 \\ -15 \\ \hline 2 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 200 \\ 40 \\ +5 \\ \hline 245 \end{array}$$



کار در کلاس

۱- تقسیم‌های زیر را انجام دهید و رابطه‌های تقسیم را بنویسید.

$$\begin{array}{r} 145 \overline{) 3} \\ -120 \phantom{0} + 30 \\ \hline 25 \phantom{0} \phantom{0} \\ -24 \phantom{0} \\ \hline 1 \phantom{0} \phantom{0} \end{array}$$

$$1 < 3$$

$$148 \times 3 + 1 = 145$$

$$\begin{array}{r} 617 \overline{) 3} \\ -600 \phantom{0} + 200 \\ \hline 17 \phantom{0} \phantom{0} \\ -15 \phantom{0} \\ \hline 2 \phantom{0} \phantom{0} \end{array}$$

$$2 < 3$$

$$205 \times 3 + 2 = 617$$

$$\begin{array}{r} 209 \overline{) 2} \\ -200 \phantom{0} + 100 \\ \hline 9 \phantom{0} \phantom{0} \\ -8 \phantom{0} \phantom{0} + 4 \\ \hline 1 \phantom{0} \phantom{0} \phantom{0} \end{array}$$

$$1 < 2$$

$$(104 \times 2) + 1 = 209$$

۲- یک مینی بوس در ۹ ساعت ۵۸۵ کیلومتر را طی کرده است. این مینی بوس به طور متوسط در هر ساعت چند کیلومتر را طی کرده است؟

$$\begin{array}{r} 585 \overline{) 9} \\ - 540 \phantom{.} \\ \hline 45 \phantom{.} + 6 \\ - 45 \phantom{.} 65 \\ \hline \phantom{.} \end{array}$$

به طور متوسط در هر ساعت ۶۵ کیلومتر راه طی کرده است.

۱- تقسیم‌های زیر را انجام دهید.



$$\begin{array}{r} ۸۴۸ \overline{) ۴} \\ - ۸۰۰ \quad ۲۰۰ \\ \hline ۴۸ \quad ۱۰ \\ - ۴۰ \quad + ۲ \\ \hline ۸ \quad ۲۱۲ \\ - ۸ \\ \hline \cdot \end{array}$$

$$۷۳۷۴ \overline{) ۷}$$

$$\begin{array}{r} ۹۴۸ \overline{) ۳} \\ - ۹۰۰ \quad ۳۰۰ \\ \hline ۴۸ \quad ۱۰ \\ - ۳۰ \quad + ۶ \\ \hline ۱۸ \quad ۳۱۶ \\ - ۱۸ \\ \hline \cdot \end{array}$$

$$۳۲۴۷ \overline{) ۵}$$

$$\begin{array}{r} ۵۰۴ \overline{) ۴} \\ - ۴۰۰ \quad ۱۰۰ \\ \hline ۱۰۴ \quad ۲۰ \\ - ۸۰ \quad + ۶ \\ \hline ۲۴ \quad ۱۲۶ \\ - ۲۴ \\ \hline \cdot \end{array}$$

$$۷۵۲ \overline{) ۵}$$

$$\begin{array}{r} ۴۲۱ \overline{) ۷} \\ - ۴۲۰ \quad ۶۰ \\ \hline ۱ \end{array}$$

$$۸۰۵ \overline{) ۸}$$



$$\begin{array}{r} 32 \\ 32 \\ \hline \end{array} \begin{array}{l} 8 \\ 4 \\ \cdot \end{array}$$

۲- حسن در یک کارگاه سفالگری کار می کند. او در یک روز ۸ ساعت کار کرده و ۳۲ گلدان ساخته است. در هر ساعت چند گلدان ساخته است؟

حسن در هر ساعت ۴ گلدان ساخته است.

۳- یک شیرینی پزی در کرمانشاه در ۶ روز ۴۲ جعبه نان برنجی تهیه کرده است. در هر روز چند جعبه نان برنجی تهیه کرده است؟

$$\begin{array}{r|l} 42 & 6 \\ -42 & \\ \hline & 7 \\ & \cdot \end{array}$$

او در هر روز ۷ جعبه نان شیرینی تولید کرده است.

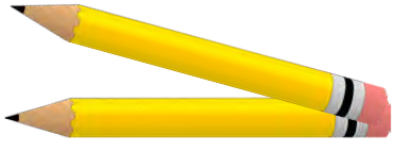




۴- یک خراط روزی ۲۴ میله‌ی نرده خراطی می‌کند. او پس از ۳ روز کار چند میله خراطی کرده است؟ اگر در هر نرده ۸ میله گذاشته شود، با این میله‌ها چند نرده می‌تواند درست کند؟

$$\begin{array}{r} 24 \\ \times 3 \\ \hline 72 \end{array} \rightarrow \text{میله‌ها بعد از ۷ روز}$$

$$\begin{array}{r} 72 \overline{) 8} \\ \underline{72} \\ \cdot 9 \end{array} \rightarrow \text{تعداد نرده‌ها با ۷۲ میله}$$



۵- می‌خواهیم ۶ بسته‌ی ۱۲ تایی مداد را به‌طور مساوی بین ۹ نفر تقسیم کنیم.  
به هر نفر چند مداد می‌رسد؟

$$\begin{array}{r} 12 \\ \times 6 \\ \hline 72 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 72 \overline{) 72} \\ \underline{72} \\ \cdot \\ 8 \end{array}$$

به هر نفر ۸ مداد می‌رسد.



۶- می‌خواهیم برای ۵۷ دانش‌آموز در اردوگاه چادر بزنیم. به چند چادر ۶ نفره نیاز داریم؟

$$\begin{array}{r} 57 \quad | \quad 6 \\ - 54 \\ \hline 3 \end{array}$$

به ۱۰ چادر ۶ نفره نیاز داریم.

۷- مشهدی حسین دور زمین خود را درخت کاشته است. دور زمین او ۴۶۸ متر است و در هر ۴ متر یک درخت کاشته شده است. مشهدی حسین چند درخت کاشته است؟

$$\begin{array}{r}
 ۴۶۸ \quad | \quad ۴ \\
 - ۴۰۰ \\
 \hline
 ۶۸ \\
 - ۴۰ \\
 \hline
 ۲۸ \\
 - ۲۸ \\
 \hline
 ۰
 \end{array}$$

او ۱۱۷ درخت کاشته است.